N°. 209. 1851.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant, franco per post, is ... het jaar, f 6 in de 3 maanden, en ... voor afzonderlijke nommers.

DONDERDAG 4 SEPTEMBER.

De prijs der advertentien is 26 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den 3den September.*

...en is het volgende bulletin uitgegeven:

... Majesteit gevoelt zich, na eenen zeer rustigen nacht, aanmer... versterkt en naar omstandigheden vrij welvarende.

...nggeboren Prins is wel en neemt zigtbaar in ontwikkeling toe.

... September 1851.

(Get.) *Dr.* VINKHUIJZEN.
J. G. VORSTMAN.

... De voortgaande gunstige toestand van Hare Majesteit de Koningin en van Zijne Koninklijke Hoogheid den jongen Prins laten eene toenemende herstelling verwachten, zoodat verder geen bulletin meer zal worden uitgegeven.

(Staatsblad no. 124.) *WET van den 28sten Augustus* 1851, *tot bekrachtiging van provinciale belastingen in* Friesland.

Wij WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de provinciale Staten van *Friesland* het heffen van provinciale belastingen, over het loopende ...jaar, aan Ons hebben voorgedragen, tot het vinden der noodige ...dsen zoowel ter bekostiging van de middelen ter wering en voorko... der besmettelijke longziekte onder het rundvee, als van de, ten ...ge van die ziekte te verleenen schadevergoeding;

En dat die belastingen, volgens art. 129 der Grondwet bekrachtiging ... de wet vereischen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing ... het jaar 1851, ten behoeve der provincie *Friesland*

... van eene belasting van een half ten honderd van de waarde van al het rundvee binnen de provincie *Friesland*, en

... van twee ten honderd van de hoofdsom der Rijksbelasting op de gebouwde eigendommen; — een en ander in te vorderen naar de reglementaire bepalingen, goedgekeurd bij Ons besluit van den 26sten Julij ..., n°. 4.

Art. 2. Deze wet is verbindende met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten Augustus 1851.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Uitgegeven den *dertigsten* Augustus 1851.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten Augustus 1851, n°. 47, is aan den majoor *C. F. van Meurs*, buitengewoon adjudant van Zijne Majesteit, directeur der artillerie-stapel- en constructie-magazijnen te Delft, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ... der orde van Isabella la Catolica, hem door H. M. de Koningin van Spanje geschonken.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 1sten September 1851, n°. 7, zijn benoemd tot notarissen binnen het arrondissement Dordrecht:

voor de standplaats Oud-Beijerland, mr. *J. Los*, candidaat-notaris en ... aldaar; en

voor de standplaats Poortugaal, *M. J. van der Poest Clement*, candidaat-notaris te Zevenbergen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 2den September 1851, n°. 12, is benoemd tot notaris te Rotterdam *L. P. Rietstap*, candidaat-notaris te 's Gravenhage.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

AMERIKA.

Volgens de tijdingen uit New-York van 19 Augustus, liepen daar weder tegenstrijdige geruchten omtrent den staat van zaken op Cuba. Sommigen wilden weten, dat bijna al de steden des eilands zich voor den opstand hadden verklaard. De berigtgever van de Londensche *Times* schrijft onder dagteekening van den 19den Augustus: » De stoomboot uit Havannah wordt elk oogenblik verwacht, en met groote nieuwsgierigheid te gemoet gezien. De tot nog toe alhier ontvangen berigten, hoewel zeer schaarsch, zijn geheel uiteenloopende, maar waren in den laatsten tijd niet geschikt om aan diegenen hier te lande, welke den opstand op Cuba aanmoedigen, hoop te geven."

Van de aankomst van de bende avonturiers onder den generaal Lopez op Cuba, is nog geen berigt ontvangen. De Spaansche overheid op dat eiland schijnt bij de Fransche zeemagt werkdadigen bijstand te vinden.

ITALIE.

Volgens berigten uit Rome van den 22sten Augustus, was den vorigen dag eene bekendmaking verschenen, houdende dat in de volgende maand een begin zou worden gemaakt met de uitgifte van nieuw papieren geld. Als reden van dezen maatregel wordt opgegeven de wensch der pauselijke regering om slechts ééne soort van papieren-geld in omloop te laten, zullende dan ook, naar mate het nieuwe wordt uitgegeven, het thans in omloop zijnde worden ingetrokken en vernietigd.

— Uit Turijn wordt gemeld dat, ten gevolge der onlangs tusschen de Oostenrijksche en Sardinische regeringen gevoerde onderhandelingen, van wege de laatstgemelde aan de politieke vlugtelingen, die zich in Piemont ophouden, is te kennen gegeven, dat zij zich voortaan aan zekere bepaalde politie-verordeningen zullen hebben te onderwerpen, indien zij er prijs op stellen om voortdurend in Piemont te mogen verblijven en onderstand van de regering te genieten.

— Parijsche dagbladen berigten het volgende: » De Koning van Napels heeft eene commissie benoemd tot hervorming der strafgevangenissen. Hij heeft verscheiden leden van het corps diplomatique verzocht het oog op de werkzaamheden der commissie te houden en met hare leden de gevangenissen te Napels te bezoeken, ten einde zij zouden kunnen weten wat in dezen waarheid is."

De berigten uit Napels melden dat aardbevingen in onderscheidene plaatsen van het land groote schade hebben aangerigt. Inzonderheid de provincie Basilicata heeft daarvan geleden. » Meer dan vijftig dorpen — meldt de berigtgever van de Londensche *Times* — hebben meer of minder geleden. Maar Melfi, eene stad van 10,000 inwoners, is het ergst geteisterd; drie vierden der stad liggen in puinhoopen; het aantal personen, die daarbij omgekomen zijn, bedraagt, zooveel men tot nu reeds weet, 700, terwijl 200 anderen gekwetst zijn. Kortom, eene welvarende en volkrijke landstreek is geheel verwoest. De Koning heeft aanstonds, op de tijding van deze ramp, 5000 ducaten uit de schatkist en 4000 uit zijne eigene middelen, waarbij de Koningin 2000 voegde, tot ondersteuning der ongelukkigen gezonden. Er zijn tijdelijke hospitalen opgeslagen, en detachementen mineurs en sapeurs zijn naar verscheiden plaatsen gezonden om de puinhoopen te helpen wegruimen en de daaronder begraven personen op te delven. Ook van een aantal particulieren zijn reeds giften tot leniging van den eersten nood ontvangen."

PORTUGAL.

Het regeringsblad van den 23sten Augustus jl. behelst een besluit der Koningin, waarbij de onlangs benoemde minister van financien, de heer Ferrao, afgezet en naar het hooggeregtshof verwezen wordt, als verdacht van zich te hebben laten omkoopen tot oneerlijke en voor de schatkist nadeelige handelingen. Intusschen is de regering in groote geldverlegenheid en de staat der schatkist schier reddeloos; met de grootste moeite zijn middelen gevonden om aan het leger en de ambtenaren, op de achterstallige soldij en jaarwedden, het verschuldigde voor ééne maand te voldoen.

FRANKRIJK.

Men volgt met groote belangstelling de politieke beraadslagingen der departementale raden. Het aantal raden, die zich voor de herziening verklaard hebben, bedraagt volgens de meeste Parijsche dagbladen thans 46; het *Bulletin de Paris*, een aan het Elysée geheel toegedaan blad, wil reeds weten van 52, die zoodanig besluit genomen hebben.

Van de zijde der vrienden van den President, wordt de wensch tot herstelling van het algemeen stemregt, en het denkbeeld dat de President met de beperking van het stemregt niet zeer ingenomen is, levendig gehouden. De *Constitutionnel* betoogt in zijn nommer van eergisteren weder dat de kieswet eene aanleiding tot burgeroorlog in 1852 zou kunnen zijn en moet worden ingetrokken. Doch het *Bulletin de Paris* en de ministeriele *Patrie* verklaren dadelijk, dat de denkwijze van den *Constitutionnel* op dit punt niet de denkwijze der regering is.

— De raad van discipline van de orde der advocaten te Lyon heeft besloten dat drie van de leden dier orde, welke op zich genomen hadden eenige der beschuldigden in het nu geëindigd regtsgeding wegens de Lyonsche zamenspanning te verdedigen, doch bij het eind der verhooren verklaarden de teregtzittingen niet meer te zullen bijwonen uit hoofde eene vrije en eervolle verdediging door de handelwijze der regters onmogelijk gemaakt werd, voor den raad wegens verzuim van hunnen pligt als advocaten, zullen te regt staan. Te gelijker tijd ontving de raad

eenen brief van den procureur-generaal te Lyon, waarbij het gedrag dier advocaten als eene strenge berisping verdienende, werd voorgesteld.

In het algemeen wordt de handelwijze dier advocaten sterk afgekeurd; men meent dat, zoo zij hunne clienten niet hadden in den steek gelaten, het vonnis waarschijnlijk minder streng zou uitgevallen zijn. Wel is waar hebben zij zich met goedvinden der beschuldigden aan de verdediging onttrokken; maar deze toestemming schijnt niet door allen zoo geheel vrijwillig maar onder eene soort van zedelijken dwang gegeven te zijn; en buitendien, gelijk een der regters deed opmerken, de advocaat moet den beschuldigde en niet de beschuldigde den advocaat raad geven.

BELGIE.

In de zitting van den Belgischen senaat van eergisteren is de algemeene beraadslaging over het wets-ontwerp op het successieregt voortgezet en ten einde gebragt. De voorzitter van den senaat, de heer Dumon-Dumortier, die tot de liberale partij behoort en tot nog toe het ministerie ondersteunde, heeft zich tegen het wets-ontwerp en tevens tegen het ministerie verklaard.

» In eene constitutionnele staatshuishouding, zeide hij, pleegt het ministerie zich vooraf met zijne politieke vrienden te verstaan, en na van hunne instemming zeker te zijn, voordragten bij de kamer te doen, wier lot dan schier beslist is. Maar sedert 1847 hebben onze ministers nooit hunne politieke vrienden geraadpleegd: hoe kunnen wij dan verlangen dat deze hen in elke rigting of wijziging van hun stelsel volgen? Het ministerie heeft niet alleen ons niet geraadpleegd, maar het is zijn gang gegaan in spijt van den tegenstand van verscheidenen onder ons. Het heeft den constitutionnelen weg verlaten door aanbieding eener voordragt, welke tegen de publieke opinie aandruischt.

» Als president van den senaat, heb ik mij met eenige onzer ambtgenooten verstaan, en wij hebben aan het bewind de volgende verklaring gedaan: » » het gevoelen van den senaat over het successieregt » in de regte lijn, is gevestigd; gij zult geen derde der stemmen in » den senaat voor uwe voordragt verwerven." " Het ministerie heeft dezen vriendenraad in den wind geslagen. Volgt daaruit dat wij medepligtigen van het ministerie moeten zijn? Neen: wij willen de vraag minnelijk afdoen, maar onder voorwaarde dat het kabinet weder den constitutionnelen weg insla.

» Wat is het constitutionneel staatsbestuur? Het bestuur des lands door het land. Eene goede wet is de uitdrukking der algemeene denkwijze. Welnu, de aanhangige wet is onloochenbaar impopulair; het ministerie heeft dit sedert 1847, toen zij het eerst voorgesteld werd, meermalen zelf erkend.

» En hoe heeft men deze wet in de andere kamer doen aannemen? Door zedelijken dwang. De wet was niet beter dan eene maand geleden: de toestemming der kamer is verkregen doordat men haar om den tuin geleid heeft, doordat men er eene kabinetsvraag van heeft gemaakt, en doordat men plaatselijke belangen tegen de schatkist deed zamenspannen. Men heeft der kamer geweld aangedaan; men heeft haar eene wet doen aannemen door middelen, vreemd aan de voordragt.

» En zullen ook wij ons dien dwang laten welgevallen? Zullen wij ons ook laten vernederen? Zullen wij ons als dienaren van het ministerie laten gebruiken? Men kent ons gevoelen; wij hebben het krachtig aan den dag gelegd; en niettemin wil men zijn gang gaan in spijt van ons; men wil ons om den tuin leiden.

» Durft iemand zeggen, dat de wet goed is? Ik ben veelmalen aangespoord om de wet te ondersteunen; maar niemand heeft mij gezegd: » » de wet is goed;" " allen zeiden » » stem voor de wet, anders valt » het ministerie; breng dat offer aan de rust des lands, want de regering » wil nu eenmaal de wet, en de wet zoo als zij daar ligt." "

» Het ministerie kan voor ons met eere bukken, maar kunnen *wij* bukken? zullen wij tegen ons geweten spreken en stemmen?

» Het geldt hier de constitutionnele vrijheden. Zoo gij bij deze gelegenheid het ministerie niet in zijn avontuurlijken gang stuit, zoo gij den ministers niet wilt aan het verstand brengen dat de senaat een matigend en temperend staatsgezag is, en dat men niet buiten den senaat moet rekenen, wat zal er dan van 's lands vrijheid worden?

» Beschouwt den gang der regering bij deze aangelegenheid. Men roept de plaatselijke begeerigheden, de volkshartstogten te hulp; men verdeelt de burgers in klassen, in bezittenden en niet-bezittenden. Dat is zeer gevaarlijk voor de toekomst. Waarom moeten de klassen der burgermaatschappij niet langer op goeden voet onderling zijn? Het land, zegt men, heeft niet tegen de wet gepetitionneerd. Zoo roept de regering het petitionnement te hulp, om als eene staatsmagt, de wet te bekrachtigen!

» Het bewind heeft bij de voordragt der openbare werken 's lands belangen niet veilig gesteld. Het heeft de schatkist geopend en gezegd: » » grijpt! grijpt! hoe meer gij vraagt, des te meer stemmen hebben wij » voor de wet." "

» Het leger moest ook naar den wensch des lands in het finantiele plan opgenomen zijn: maar men laat het er buiten. Een gewezen minister van openbare werken verklaart dat er nog vijf millioen noodig zijn om de stations van den rijksspoorweg behoorlijk in te rigten; maar daarvoor is geen geld te krijgen! Men kon immers niet aan het algemeen belang denken, daar de plaatselijke belangen al de aandacht vorderden.

» Men heeft zich in deze vergadering nooit tegen de aanvulling van het tekort verzet. Maar Belgie heeft, onder alle gouvernementen, zijn volksaard, zijne herkomsten en gewoonten, zelfs zijne vooroordeelen behouden, en juist daarom is de wet impopulair. Huisselijkheid, familiegeest heerscht nog onder ons: de vader is niet de heer maar de beheerder van het familiegoed. Uwe wet schendt dat gevoel.

» Wij Belgen gruwen ook van willekeur, van inquisitie: beide zijn het kenmerk uwer wet.

» Mijne heeren, de regering vergeet sedert eenigen tijd dat Belgie van oudsher een gelukkig land was; zij wil ons in de nieuwe denkbeelden opbrengen, ons op de hoogte des tijds plaatsen. Doch wij moeten niet ijlings vooruitgaan: de vooruitgang zij langzaam."

De heer Dumon Dumortier betoogde verder dat de verwerping der voordragt geene bedenkelijke gevolgen kon hebben, en noch aan eene lage hebzucht van den senaat, noch aan kwaadwilligheid tegen het kabinet zou kunnen worden toegeschreven.

De minister van binnenlandsche zaken beantwoordde den voorzitter, wiens rede blijkbaar diepen indruk had gemaakt.

» De constitutie — zeide de minister — schrijft aan het ministerie niet voor, zijne politieke vrienden te raadplegen; evenwel is het in sommige omstandigheden behoorlijk en van belang voor het ministerie zelf, en daarom hebben wij juist bij deze wet onze vrienden vooraf geraadpleegd; in eene talrijke vereeniging van de meerderheid der volksvertegenwoordigers is het aanhangige wets-ontwerp aannemelijk geacht. Doch in het algemeen zou een bewind weinig vertrouwen verdienen, hetwelk geen besluit d[...] nemen zonder raadpleging zijner vrienden.

» De bereidwilligheid, waarmede het bewind aangeboden heeft am[...]dementen toe te laten, had ons moeten bewaren tegen de *o[...]mardige en heftige* uitvallen van den voorzitter. Hij beschuldigt o[ns] zoo heftig, terwijl hij pas drie maanden geleden de vervanging van [het] kabinet tegengehouden heeft. Hij tart ons als het ware uit om den se[naat] te ontbinden: welligt kan dit ten laatste noodwendig worden; [maar] wij gaan er niet gaarne toe over, alhoewel wij verzekerd zijn, dat [het] land ons in het gelijk zou stellen: die ontbinding toch zou eene spli[tsing] in de liberale partij brengen, en hartstogten, die gelukkig thans [slui]meren, in den lande wakker maken."

De minister herinnerde den voorzitter dat hij vooraf over de wets[voor]dragt tot belasting der erfenissen in de regte lijn geraadpleegd was en [...] beloofd had zijne stem daaraan te zullen geven, zoo daarvan de aa[nne]ming mogt afhankelijk worden. De voorzitter erkende dit feit.

De algemeene beraadslaging werd gesloten, maar bepaald dat in [de] zitting van den volgenden dag bij de beraadslaging over art. 1 van [het] wets-ontwerp weder algemeene beschouwingen zouden mogen wor[den] te berde gebragt.

Een der leden heeft een amendement ingediend, strekkende om [de] voorgedragen nieuwe belasting voorloopig tot aan het eind van [het] jaar 1854 (en niet van 1855, zoo als door andere leden voorgesteld) in te voeren. Een ander lid heeft voorgesteld, de belasting op erfenissen in de zijlinie zooveel te verhoogen dat daardoor de me[er]dere opbrengst, welke het ministerie van het belasten der regte [lijn] verwacht, zou worden verkregen.

— Eergisteren heeft het Nederlandsch-Belgisch letterkundig con[gres] te Brussel zijne laatste zitting gehouden. Na eene zeer levendige w[is]denwisseling over het meer of minder verdienstelijke van de bemoeijin[gen] der maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen, werd in het breede gesp[roken] over middelen om de voortbrengselen der Vlaamsche letterkunde i[n Ne]derland meer algemeen bekend te doen worden. Verscheiden der aan[we]zigen deden daaromtrent voorstellen, zonder dat de vergadering [een] bepaald besluit nam.

De heer Carrein, van Brugge, betoogde dat tot meerdere beschaving [in] Vlaamsch Belgie grootere verspreiding aldaar van de voortbrengselen [der] Nederlandsche letterkunde dienstig zou zijn.

De heer van Even, van Leuven, las eene verhandeling over de ges[chie]denis der kunst in Nederland en Belgie. De heer Sleeckx, van Bru[ssel], over het Nederlandsche tooneel; waarbij de heer van Lennep [me]dedeelde welke maatregelen de Koning van Nederland tot opbeuring [van] dat tooneel genomen heeft. De heer van Driessche, van Brussel, [over] de roeping der Vlaamsche schrijvers in de negentiende eeuw.

Op voorstel van den heer van Lennep werd eene permanente co[m]missie benoemd, om na de scheiding van het congres hetzelve te ve[rte]genwoordigen; zij is voor twee jaren benoemd, half uit Nederland[ers] en half uit Belgen, en bestaat uit de heeren: Koenen, van Len[nep], L. Ph. C. van den Berg, Voorduin en Rethaan Macaré voor Nederla[nd] en de heeren David, de Brauwer van Steeland, Delecourt, Vanders[...] en J. de Saint Genois voor Belgie.

Daarna werd besloten bij een adres aan de Belgische regeri[ng] de opheffing van het invoerregt op Nederlandsche boekwerken te [ver]zoeken.

Het congres ging uiteen, na bepaald te hebben, dat het voo[rtaan] elke twee jaren, en wel den volgenden keer te Utrecht, in de la[atste] helft van Augustus of in het begin van September, zal bijeenkomen.

Op een feestmaal later door de Vlaamsche aan de Nederlandsche l[eden] van het congres gegeven, werd door den heer de Backer, uit Haze[brouck] in het noorden van Frankrijk, medegedeeld, dat in dat district, al[waar] nog eene bevolking van niet minder dan 125,000 zielen Vlaa[msch] spreekt, door den kantonnalen raad zeer onlangs bepaald is, dat [in] de volksscholen onderwijs in de Vlaamsche taal moet worden gegeven.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 1 September; 3 pcts. renten fr. 56.35; 5 pcts. idem fr. 9[...]
Londen 1 September; 3 pcts. gecons. $96\frac{1}{4}$; Nederl. werk. schuld [...] pcts. $59\frac{1}{4}$, idem 4 pcts. $92\frac{5}{8}$.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 3den September.*

AMSTERDAM, 2 *September.* — Wij vernemen, dat dezer dagen do[or de] heeren P. C. Claasen, mr. W. J. C. van Hasselt, W. J. C. A. van H[...] en P. C. Claasen Jr., aan het stedelijk bestuur der stad Amsterdam [con]cessie is gevraagd tot het leggen van eene brug over het IJ. Volgens [het] plan dier heeren zou die brug zijn geheel van hout, 700 ellen la[ng], 13 à 14 ellen breed, verdeeld in vier gelijke vakken, met drie doorva[arten] voor de schepen, twee ter breedte van $14\frac{1}{2}$ el en eene voor de zeesch[epen] ter breedte van 17 ellen; over die doorvaarten moeten draaibruggen [wor]den gelegd, die de voormelde vakken met elkander vereenigen. De ho[ogte] der brug zou, volgens de ontwerpers, zoo aan het begin als aan het ei[nde] moeten zijn ter zeedijks hoogte en in het midden ter hoogte van 6 [el] boven A. P. Van het begin tot het einde stellen zij voor, om de brug [aan] weerszijden met stevige leuningen of gangboorden ter bekwamere [...] te voorzien. De brug zou een aanvang nemen aan den Westerdoksdijk [te] Amsterdam, en eindigen in de nabijheid van het tolhuis. Bij de op[enin]gen of doorvaarten zouden, ten gerieve der scheepvaart, stevige duc d'alben en behoorlijke gordingen worden geplaatst. Zonder in de beoord[eeling] van dit plan te treden, zal ieder met ons moeten toestemmen, [dat het] voor de bewoners van Noordholland, die hunne zaken in Amster[dam] verrigten hebben, hoogst wenschelijk is dat eenmaal het plan, [om eene] brug over het IJ te leggen, welke den overtogt gemakkelijk maakt, [tot] stand kome; en wij hopen alzoo, dat het bovengemelde plan wel[dra] zal worden bevonden en alsdan aan de ontwerpers het verzoek zal [worden] toegestaan.

(*Amsterdamsche Courant.*)

UITTREKSELS uit de Verslagen aangaande den toestand der [onder]scheiden provincien over het jaar 1850, door de Gedep[uteerde] Staten aan de Staten hunner provincie in de gewone [zomer]vergadering dezes jaars, volgens art. 162 der wet van [...] 1850 (Staatsblad n°. 39) ingediend.

[Vervolg; — zie ons vorig nommer.]

XIV. VERVEENING, JAGT EN VISSCHERIJ.

Verveening.

Voor zooveel uit de verslagen blijkt, worden over het algemeen

[...] verveeningen de bestaande reglementen en de aan de concessie verbonden voorwaarden gehandhaafd.

In Noordbrabant hebben de verveeningen zich in 1850 tot enkele kleine perceelen bepaald.

In Gelderland bestaan slechts irreguliere veenderijen en wel in 15 gemeenten, meest alle turf van mindere hoedanigheid opleverende.

In Zeeland zijn geen eigenlijke veenderijen, maar alleen in acht gemeenten irreguliere veenderijen, die *derrink* opleveren, eene brandstof die veel bij de schamele klasse in gebruik is. Men kan berekenen dat jaarlijks van 140- tot 180,000 ton jaarlijks gestoken wordt. Deze turf [...] in prijs, en behoort tot de minste der door de wet op den [...] aangewezen soorten.

In de provincie Utrecht zijn in 1850 in de reguliere lage veenderijen [...] 135,440 vierkante veenstokken, die hebben opgeleverd 1,790,678 [...] tonnen turf van de 1ste klasse en buitendien 3286 veen[...] van de 3de klasse; terwijl de irreguliere veenderijen (hoog veen) [...] veel kleinere hoeveelheid turf hebben opgeleverd.

In 1850 is in Friesland 2,491,045 ton turf uit laag veen, en 2,308,694 [...] hoog veen getrokken of gegraven. Het geheele getal arbeiders in de veenderijen werkzaam, beliep tusschen de 6 en 7000, waaronder vele vreemdelingen, die jaarlijks gedurende het veenaizoen overkomen.

In Overijssel zijn verscheiden aanvragen om vergunning tot verveening ingekomen, doch afgewezen. In de reguliere veenderijen zijn in 1850 vervaardigd 886,263 ton uit laag veen, en 4,492,636 ton uit hoog veen; in de irreguliere veenderijen 1,006,745 ton. De lage verveeningen gaven te Blankenham en Oldemark matige en te Steenwijkerwold goede voordeelen. De hooge veenen onder Avereest en Hardenberg hebben in 1850 vele voordeelen afgeleverd; men [...] nog te verveenen voorraad op 15 jaren onder Avereest, [...] Ambt Hardenberg op 60 jaren, voor zoover zij in handen der [...] eigenaren, en 10 tot 20 jaren, voor zoover zij het eigendom der [...] zijn. Door de aangevangen verlenging der Lutter hoofdwijk, [...] in de gemeente Gramsbergen, en bereikt men hooge veenen, [...] verveening een honderdtal jaren noodig is. De irreguliere veenderijen onder Tubbergen, Vriesenveen en Lonneker hebben goede voordeelen gegeven; op andere plaatsen dienen zij veeltijds meer voor eigen consumtie. Het aantal arbeiders in de veenen gebezigd, beliep 5204; behalve deze zijn in vele gemeenten ingezetenen die in het veen werken, [...] grootendeels van den landbouw bestaan; zoo zijn te Vriesenveen [...] huisgezinnen aanwezig.

In de provincie Groningen zijn in 1850 22 aanvragen om vergunning tot vergeening gedaan en ingewilligd. Er is 200,152 ton turf uit de lage [...] getrokken. In de lage veenen hebben 547 arbeiders gewerkt. [...] is het minder getal arbeiders van elders overgekomen, is er in de [...] veenen minder turf gestoken dan in 1849.

In Drenthe hebben de veenderijen in 1850 eenig meerder voordeel dan [...] vorige jaren opgeleverd; de turf was beter in prijs, het debiet [...] en het weder voor het droogen van den turf gunstig. De hoeveelheid gegraven turf zal niet minder dan in 1849 bedragen hebben. [...] voor nieuwe verveeningen zijn er in 1850 niet verleend.

Jagt.

In Gelderland schijnt het grof wild toe te nemen; er wordt in eenige [...] geklaagd over het nadeel, dat herten en reeën aan de veldvruchten toebrengen. Aan het verlof dat aan enkelen gegeven wordt om op [...] te jagen, is steeds de voorwaarde verbonden, slechts bokken [...] schieten.

In Gelderland zijn 1404 jagtacten verleend, waarvoor aan recognitie [...] f 15,523.25; terwijl aan zegelregt voor jagt en vischerij [...] betaald is f 7794.25. Er zijn 59 eendvogelkooijen en 116 [...]. In die streken der provincie, waar vele dennenbosschen [...] worden, vermeerdert het konijn steeds, terwijl sedert eenige [...] niet meer, als vroeger, aan grondeigenaren kosteloos permissien [...] worden om konijnen te doen schieten.

Het toezigt op de jagt — zegt het verslag van Gelderland — is dikwijls het voorwerp van vele klagten. Wij gelooven, dat zij overdreven [...] kan niet ontkend worden dat er opzieners zijn, die te wenschen laten; enkele houtvesters mogten misschien wel wat meer werk [...] hunne betrekking maken. Doch zeker is het ook dat vele jagtliefhebbers [...] huns [...] wild te [...], voorbijzien en daardoor slechte jagtdagen op rekening der stroopers stellen. Een aantal van 38 bezoldigde en 513 onbezoldigde jagtopzieners deden 198 bekeuringen.

In Noordholland zijn in 1850 1671 jagt-acten verleend. Behalve in [...] jagt-district, is het konijn in deze provincie overal sterk [...] hier en daar geheel opgeruimd. Het toezigt op de jagt [...] algemeen naar behooren uitgeoefend; 33 bezoldigde en [...] onbezoldigde opzieners zijn er mede belast, die in 1850 249 bekeuringen hebben gedaan.

In Zeeland zijn 833 jagtacten verleend; terwijl van eigen jagten 196 [...] 34, van duiventillen 5 acten geregistreerd zijn. Het konijn [...] laatst van 1850, bij dezelfs vermenigvuldiging in eenige [...] van Walcheren, schade aan de gewassen toegebragt; dadelijk [...] maatregelen daartegen genomen, waardoor nagenoeg 500 konijnen [...] zijn. Het toezigt op de jagt wordt uitgeoefend door 11 bezoldigde en [...] onbezoldigde opzieners, wegens jagt-overtredingen zijn [...] 65 processen-verbaal opgemaakt.

In de provincie Utrecht zijn in 1850 afgegeven 806 jagt-acten, waarvan [...] en zegelregten met de opcenten bedroegen f 9178.55. Het [...] geregistreerde eigen jagten was 488; huurjagten zijn er niet aangegeven; het getal eendenkooijen bedroeg 16, duiven tillen 42. De jagt van [...] neemt jaarlijks af, daar het uithalen van eijeren in het voorjaar de voortteling tegengaat. Er zijn 12 bezoldigde en 161 onbezoldigde [...] die in 1850 zijn 75 bekeuringen wegens de jagt gedaan.

In Zuidholland zijn in 1850 795 jagtacten verleend, en 341 eigen- en [...] jagten geregistreerd; door de jagt-opzieners — 18 bezoldigde en 76 [...] — benevens 4 opzieners voor particuliere rekening, zijn 52 [...] gedaan. De onbezoldigde opzieners, zegt het verslag van [...] schijnen van minder nut te zijn; hebbende zij ook, in het [...] der provincie, verzuimd hunne aanstellingen te doen [...] zoodat deze zijn vervallen.

In Friesland zijn 369 jagt-acten afgegeven, en 167 eigen en huurjagten geregistreerd; verder zijn voor 8 eendenkooijen en 26 duiventillen [...] afgegeven. Voor zooveel toezigt op de jagt kan worden uitgeoefend, [...] geschiedt het regelmatig; er zijn 23 bezoldigde en 150 onbezoldigde [...] opzieners, die in 1850 wegens de jagt 155 bekeuringen hebben [...]

In de provincie Groningen zijn over 1850 282 jagt-acten afgegeven en 62 eigen- en huur-jagten geregistreerd, benevens 4 eendenkooijen, 125 duiventillen en 35 zwanendriften. De jagt-opzieners — 12 bezoldigde en 68 onbezoldigde — hebben wegens de jagt 29 bekeuringen gedaan.

In Drenthe zijn 248 jagt-acten verleend en 25 eigen jagten geregistreerd benevens 2 duiventillen. Het toezigt op de jagt en visscherij is gebrekkig en het personeel geheel ontoereikend; het bestaat in 8 bezoldigde opzieners en 61 onbezoldigde (onder welke 61 slechts zes zijn waarop eenigzins te rekenen valt), die wegens jagt-overtredingen 30 bekeuringen hebben gedaan. De steeds toenemende strooperij wordt bevorderd, doordat onvermogenden alleen in cas van recidive kunnen worden gegijzeld, terwijl de certificaten van onvermogen ligtvaardig worden afgegeven. De opbrengst der regten van jagt en visscherij in Drenthe beliep over 1850 f 5579.55, terwijl de kosten van optigt en uitbetaalde premien voor het dooden van schadelijk gedierte slechts f 2800 bedroegen.

In Limburg zijn in 1850 343 jagt-acten afgegeven.

Visscherijen.

In Noordbrabant wordt over achter uitgang der zalmvisscherijen geklaagd; men schrijft dien aan verschillende oorzaken toe, maar meent dat nieuwe wetsbepalingen aan die klagten zouden kunnen te gemoet komen.

Omtrent de visscherij in de binnenwateren leest men in het verslag van Gelderland:

„De toestand van deze visscherij is ongunstig. De klagten daarover nemen toe. Voornamelijk is dit het geval met de vroeger zoo belangrijke zalmvisscherij en prikkenvangst. Vóór ongeveer 20 jaren werd de zalmvisscherij te Brakel met 20 schuiten gedreven en de vangst per schuit gerekend op 20 tot 50 zalmen, gedurende den winter. Thans zijn er nog 10 schuiten, welke in de twee laatste jaren te zamen niet meer dan 6 winterzalmen gevangen hebben. Te Ewijk zijn in het vorige jaar met 5 netten slechts gevangen 2 winterzalmen, ter zwaarte van 11 pond, en verkocht tegen f 2.40 het pond. Met 350 korven zijn ongeveer 2200 prikken gevangen, afgeleverd voor f 7.50 het tal, of 208 stuks. Ook de andere visscherijen leverden geene voldoende uitkomsten op.

„Bij zoodanigen ongunstigen toestand verarmen de visschers aan onze hoofdrivieren hoe langer hoe meer. De noodige schuiten en netten kunnen niet onderhouden worden en de visschers worden baggeraars van grind.

„Het verval der zalmvisscherij wordt aan verschillende oorzaken toegeschreven, en wel in de eerste plaats aan het meer en meer toenemen van het visschen op de beneden-rivieren met zoogenaamde ankerkuilen, een digt, fijn netwerk, waarmede vele jonge zalmen worden gevangen of vernield, en dat het geheele jaar plaats schijnt te vinden boven en beneden de Willemstad, vooral in het Hollandsche Diep en in het Vuile gat. De zalm komt uit zee op de rivieren, om daar de kuit neder te leggen. De jonge zalmen gaan zeewaarts, om later weder op de rivieren terug te komen. Het visschen met de ankerkuilen belet de jonge zalmen den togt naar zee. Verder vischt men met zegens tot aan de zee; hierdoor worden de opwaarts komende zalmen gevangen of gekeerd. Men beweert ook, dat, in strijd met het besluit des Konings van den 27sten Julij 1835 (*Staatsblad* n°. 23), de rivieren bij vloed worden afgesloten, door de zegens vast te zetten, waardoor alle doortogt wordt belet. Eindelijk wordt mede eene algemeene oorzaak gezocht in de zalmsteken bij het Bergsche veld, welke groote afsluitingen te weeg brengen, waarbij komt, dat de zeilgaten zeer digt met hout zijn bezet.

„Bij deze algemeene oorzaken van verval voegen zich voor het Geldersche gedeelte der rivieren, vooral van de Waal, nog meer bijzondere. Het drijven op zalm geschiedt des nachts. Daar, waar dit geschiedt, wordt op vele plaatsen des daags grind gebaggerd, en de schuiten blijven er des nachts liggen, tot groot en hinder voor de visschers. Het schijnt ook, dat er te Gorinchem gelegenheid bestaat en er gebruik van wordt gemaakt, om daar de rivier met netten geheel af te zetten, dat het keeren, hetwelk lagerop plaats vindt, nog verergert."

In Gelderland zijn in 1850 216 visch-acten verleend (waarvoor aan recognitie betaald is f 626.50), en zijn 3676 visschersconsenten afgegeven. De jagt-opzieners, ook voor de visscherij dienende, hebben 48 bekeuringen, de visscherij betreffende, gedaan.

Te Harderwijk werden drie nieuwe bokkingrookerijen opgerigt; de vangst van haring en de verzending van gerookten zal dus wel niet verminderd zijn; terwijl de mindere hoeveelheid ansjovis door den hoogeren prijs werd opgewogen. Of de klagten der handelaren in Zuiderzee-visch gegrond zijn, — zegt het verslag van Gelderland, — kan niet nagegaan worden, daar zij de gevraagde opgaven weigeren in het denkbeeld dat die met eene of andere belasting in verband staan.

In Zuidholland is de staat der visscherij in de binnenwateren, over het algemeen, met uitzondering van den zalm, zeer bevredigend geweest. Er zijn 1544 vischacten afgegeven en 2033 consenten aan visschers van beroep en onvermogenden, die zich daarmede generen. Wegens de visscherij hebben 109 bekeuringen plaats gehad.

De groote of zoutharingvisscherij is in 1850 uitgeoefend door 102 schepen (dat is 9 minder dan in 1849), 86 uit Zuid- en 16 uit Noordholland, elk schip bemand met 15 koppen. De aanbrengst heeft bestaan in 2513 ton (2088 in Zuid- en 425 in Noordholland), hetgeen over de 102 schepen 24½ last per schip komt en eene vermeerdering in vergelijking met 1849, aanwijst van 255 last, als zijnde in 1849 2260 last aangevoerd. De uitslag zou in 1850 vermoedelijk gunstiger zijn geweest, indien de visscherij door aanhoudend stormweder, in het laatst van October en het begin van November, niet ware belet geworden; op welk tijdstip er nog haring genoeg aanwezig was.

Verder vermeldt het verslag van Zuidholland, dat in den zomer van 1850 ter IJslandsche en kabbeljaauw visscherijen 3 schepen, en in den afgeloopen winter ter beug- of winterkabbeljaauw-visscherij 32 schepen gevaren hebben; deze 35 schepen waren elk met 12 koppen bemand. De eerstgemelde hebben te zamen aangebragt 1330 ton gezouten visch, dooreen verkocht voor f 11 per ton; de laatstgemelde 3215 ton gezouten visch, dooreen verkocht voor f 18 per ton, 1788 ton gezouten bijsoorten, dooreen verkocht voor f 8 per ton, en 9058 stuks levende kabbeljaauw, heilbot enz. dooreen verkocht voor f 1.50 het stuk. Voorts zijn nog in dit voorjaar aan de Maas uitgerust voor de voorjaars- of kabbeljaauw-visscherij (die in Noordholland niet uitgeoefend wordt), ongeveer 55 schepen, elk bemand met 12 koppen; het bedrag der vangst kan niet juist opgegeven worden.

Omtrent de kleine of kust-visscherij in Zuid- en Noordholland wordt vermeld: 1°. dat de versche of steurharingvisscherij (bokking) is uitgeoefend met 102 schuiten en de beug- of hoekwantvisscherij (schel

visch en kabbeljaauw) met 114 schuiten (welke 216 schuiten, gezamenlijk bemand met 1728 koppen, vervolgens de korde-visscherij, naar tarbot, tongen, schol enz. uitoefenen; 2°. dat wat betreft de versche of steurharing-visscherij, is aangebragt een getal van omtrent elf millioen stuks haring, waarvan de prijs dooreen was f 16 per 1000 stuks; ten aanzien der versche vischvangst kan getal, soort en prijs niet worden opgegeven, doch men berekent dat in 1850 door elke schuit gemiddeld voor omtrent f 200 aan verschen visch is aangebragt, alzoo te zamen voor f 400,000.

De voor weinige jaren nog zeer belangrijke oester-visscherij, door de visschers van Texel, en evenzeer de palingvangst, hebben in 1850 een zeer slecht resultaat opgeleverd. Bij het kwijnen dezer visscherijen leggen velen zich toe op de *wier-* of *grasmaaijerij*. Op Texel en Wieringen is dit bedrijf wederom in belangrijkheid toegenomen, en velen hebben daarin een bestaanmiddel gevonden. Volgens opgave uit Texel, berekent men dat niet minder dan 1400 balen, wegende 170,000 Nederlandsche ponden, dit jaar zijn gemaaid en gedroogd, eene waarde hebbende van ongeveer f 10,000.

De ansjovis-vangst is *in* 1850, even als de versch-haringvangst in Noordholland, wederom gunstig geweest. Te Monnikkendam is niet minder dan ongeveer f 112,000 voor den aldaar aan den afslag ter verkoop aangebragten haring uitbetaald. Van ansjovis zijn aldaar ongeveer 6000 ankers ingelegd; de prijzen waren echter niet voordeelig.

In 1850 zijn langs de Noordzeekust in Noordholland bijeenverzameld 32,952 kubiek el schelpen. Op de Noordhollandsche zeedorpen zoeken velen een bestaanmiddel in de schelp-visscherij, doch het is hun daarmede in de laatste jaren niet naar wensch gegaan.

In Zeeland zijn in 1850 256 visch-acten verleend en 1673 consenten afgegeven. Voor de kunstmatige mosselbanken in den Brakman en voor de ansjovis-visscherijen, is te zamen aan retributie betaald f 724. Wegens overtreding der wet op de visscherijen zijn 179 bekeuringen gedaan. Voor de kust-visscherij, uit Arnemuiden en Zierikzee gedreven wordende, zijn 21 schepen, bemand met 107 koppen, gebezigd; de vangst wordt geschat op eene waarde van ruim f 22,700.

In de provincie Utrecht zijn 391 visch-acten afgegeven, die te zamen hebben opgebragt f 1561.22, en 486 consenten tot visschen. Er zijn 48 bekeuringen gedaan. De staat der visscherij in de binnenwateren was in deze provincie in 1850 gunstig. Tot de visscherij in de Zuiderzee worden te Bunschoten gebezigd 55 botschuiten en 18 haringschuiten, elk bemand met 2 personen.

In Friesland was de staat der visscherij in de binnenwateren in 't algemeen zeer goed; bij voorkeur legde men zich toe op de palingvangst. Er zijn 359 visch-acten afgegeven en 1501 consenten. Er zijn slechts zeven bekeuringen wegens overtredingen der wet en verordeningen op de visscherij gedaan. Tot de kustvisscherij werden in Friesland in 1850 gebezigd 40 schepen; zij vingen slechts weinig visch, hetgeen eenigermate door den hoogeren prijs vergoed werd.

In Overijssel was de staat der visscherij in de binnenwateren in 1850 niet ongunstig; doch in het derde jagtdistrict wordt zij van jaar tot jaar minder, hetgeen veelal toegeschreven wordt aan het optrekken der scheeren of waterplanten, in welke de visch de kuit werpt. De vangst van paling te Ossenzijl onder Oldemarkt, was belangrijk grooter dan in 1849; er zijn afgeleverd 55,350 halve Nederl. ponden paling, behalve het eigen verbruik der visschers. Deze paling, even als die in andere gemeenten van het noordelijkste gedeelten der provincie wordt gevangen, wordt grootendeels naar Friesland en van daar dikwerf naar Londen verzonden. In 1850 zijn 229 visch-acten afgegeven en 1256 consenten. Het getal geconstateerde overtredingen der wet en verordeningen op de visscherij bedroeg 33. De visschers van Schokland, Vollenhove en andere zeeplaatsen oefenen met kleine schuiten, die gewoonlijk met twee personen bemand zijn, op de Zuiderzee en somtijds in de Noordzee de visscherij uit; te Schokland behooren 70, te Vollenhove 29 visscherspinken te huis, die gemiddeld 8 tot 10 ton inhouden. Zij hadden op de Zuiderzee, vooral in den winter van 1850 op 1851, eene goede vangst; doch ansjovis en paling zijn weinig gevangen. Als een bewijs van de belangrijkheid van den handel in zeevisch, wordt medegedeeld, dat gedurende 1850 aan de afslagen te Zwol voor f 6915.87 en te Kampen voor f 3000 is verkocht.

In de provincie Groningen was de staat der visscherij in de binnenwateren meerendeels vrij voldoende. Er zijn 214 consenten tot visschen afgegeven. Het aantal bekeuringen wegens de visscherij was 15. De visscherij buitengaats wordt in deze provincie alleen gedreven te Zoltkamp en te Delfzijl, waar 44 schepen zoo voor de visscherij zelve als voor den vervoer van den visch naar binnen in de provincie of elders, bemand met 130 koppen, worden gebezigd. Buitendien worden in Finsterwold 12 booten bemand met even zooveel koppen, voor de kustvischerij gebezigd, terwijl in de gemeente Bierum 11 vrouwen zich onledig hebben gehouden tot het vangen van 25 mud garnalen. De gezamenlijke opbrengst der visscherij buitengaats wordt geschat op f 38,150.

In Drenthe is de visscherij, bij gemis van vischrijke wateren, van weinig beteekenis. Er zijn 183 visch-acten verleend en 111 consenten tot visschen.

(*Het vervolg hierna.*)

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

Nadat reeds op den 21sten der maand het Meerwater middelbaar op 3.50 el onder AP. stond, heeft zich die waterstand door de menigvuldige regenvlagen en den gedwongen stilstand der pompwerktuigen ten gevolge van het rijzen des boezems boven het overeengekomen zomerpeil, weder tot 3.48 el onder Amsterdamsch peil verhoogd. Het berigt over de maand Julij (*Staats-courant* van 5 Augustus jl.) hield in, dat het Meerwater op den laatsten dier maand was waargenomen op 3.36½ el onder AP., zoodat de afmaling heeft bedragen twaalf duim, hetgeen te meer als eene gunstige uitkomst mag worden beschouwd, dewijl slechts twee machines, de Cruquius en de Lynden, ongestoord het Meerwater hebben kunnen uitpompen, terwijl de Leeghwater, ofschoon daartoe gereed, groote bezwaren heeft ondervonden in de toestrooming van het water, die echter binnen weinige dagen zullen ophouden te bestaan.

Benaming van het Stoomtuig.	Heeft gewerkt			Slagen of omgangen per minuut.	Aanmerkingen.
	uren.	met pompen of scheprad.	slagen of omgangen.		
		pomp.	slagen.	slagen.	
de *Leeghwater* .	78	11	23146	4.95	De werking was zoo [...] reeds is gezegd door gebre[...] vloeijing van het water en [...] stand des boezems belemm[...]
de *Cruquius* . .	117½	7	24260	3.44	Aanvankelijk bestond [...] brek aan toevloeijend water [...] na den 12den is opgeheven.
	414¾	8	148580	5.97	
	532¼		172840		
de *Lynden* . . .	16	7	5640	5.87	De Lynden heeft alleen op[...] gehad in de werking door [...] stand des boezems.
	640	8	228596	5.95	
	656		234236		
		Schepr.	Omg.	Omg.	
Stoomwerktuig ter ontlasting van Rhijnl. boezem te *Spaarndam*.	34	4	20400	9.83	Den 28sten der maand [...] stoomtuig in het werk gestel[...] heeft wegens den gestadigen [...] stand van het IJ ten gevo[...] noordelijke winden eene [...] uitwerking gehad.
	7	6	3780		
			24180		

De Commissie van beheer en toezigt over de Droogmak[...]
GEVERS VAN ENDEGEEST.

ADVERTENTIEN.

PROVINCIALE GOUVERNEMENTEN.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

De Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland verw[...] bij deze de daarbij belanghebbenden, dat, onder nadere goedk[...] van het Departement van Justitie, door de betrokkene Commissie[...] Administratie, in bijzijn van den Hoofdingenieur of een der Inge[...] van den Waterstaat in het tiende district, zal worden aanbesteed:

1°. Op Donderdag den 18den September aanstaande, des midda[...] twaalf ure, in het Huis van Arrest, te Leyden:

a. het doen van vernieuwingen en verbeteringen aan het Hu[...] Arrest 's Gravestein, te Leyden; en

b. het doen van vernieuwingen en verbeteringen aan de Gebo[...] en aanhoorigheden der Militaire Gevangenis onder Oegstgeest[...] Leyden.

2°. Op Vrijdag den 19den September aanstaande, des midda[...] twaalf ure, in de Strafgevangenis te Woerden:

Het vernieuwen van het Militaire Wachthuis, behoorende tot[...] even genoemde Gevangenis, met het veranderen van twee sla[...] van die gevangenis in vier andere.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij inschrijving en opbo[...]

De Bestekken, op welke bovengemelde aanbestedingen zullen [...] hebben, zullen, boven en behalve in de Localen van het Minist[...] Justitie, het Provinciaal bestuur van Zuidholland, en de opgem[...] Gevangenissen, ter lezing liggen: te 's Gravenhage in de voorn[...] logementen en koffijhuizen; te Leyden bij Siljée en bij Smits [...] Witte poort, in de twee Kolommen, in de Paauw, in den R[...] Leeuw aan den Burg, bij Koreman aan de Hoogewoerds-poort, [...] Post en in de Ster, en te Woerden, in het Posthuis.

Zullende Maandag vóór de besteding te Leyden, en Dingsdag da[...] volgende te Woerden, aanwijzing op de plaats worden gedaa[...] voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur Beijerinck en den Ingenieur A. Greve, te 's Gravenhage.

's Gravenhage, den 28sten Augustus 1851.

De Commissaris des Konings in de provincie Zuid[...]
Bij afwezigheid van denzelve,
Het Lid van Gedeputeerde Staten,
RENGERS VAN WARMENHUIJZEN.

*** Directeur en Commissarissen der Algemeene Brandw[...] Maatschappij te Rotterdam, berigten bij deze, dat de Reken[...] sloten den 30sten Junij laatstleden, gedurende de geheele [...] September aanstaande, op alle werkdagen, des voormiddags v[...] 1 ure, voor de respective daarbij belang hebbende, aan het [...] der Maatschappij, in de Wijnbrugstraat, wijk I, n°. 465, te Ro[...] ter visie zal liggen.

Rotterdam, den 30sten Augustus 1851.

W. BURGER *Junior*, *Directeur*,
Mr. M. H. VAN OOSTERZEE *W J.Zn.*,
Mr. W. J. VAN DER LOOS,
D. DUNLOP.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

Let Wel!

De Rekening en Verantwoording door de Beneficiaire Er[...] van wijlen *Jan Bettes Alma*, bepaald op Donderdag den 4den Se[...] 1851, wordt om redenen uitgesteld tot Woensdag den 10den Se[...] 1851, en de Bekende en Onbekende Crediteuren Opgeroepen [...] dan des morgens ten 11 ure te komen ten huize van de We[...] *J. Weg*, te Bedum, ten einde dezelve in te nemen en zoo er [...] geschiedt voldoening hunner Schuldvorderingen te ontvang[...] zooveel het bedrag der Nalatenschap zal geblijken daartoe [...] te zijn.

Mr. A. J. VAN B[...]

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.